

Miljøgodkendelse af Husdyrbrug

i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20/12/2006.

	Godkendelse af økologisk kvægproduktion på virksomheden Tangbakkevej 3, 8410 Rønde
Virksomhedens navn:	Karensminde
Adresse:	Tangbakkevej 3, 8410 Rønde
CVR nr.:	33303203
CHR nr.:	63625
Matrikel nr.:	3m Følle By, Bregnet 3o Følle By, Bregnet 12e Følle By, Bregnet 13n Følle By, Bregnet
Virksomhedens ejer:	Karl Lund Nielsen
Ansøger:	Karl Lund Nielsen
Konsulent:	Jakob Altenborg
Tilsynsmyndighed:	Syddjurs Kommune Natur og Miljø

Godkendelsesdato:
05.12.2013

Journal nr:
12/32549

Kontaktperson:
Dennis Jensen

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltøft

Telefon 87 53 54 10
Telefax 87 53 59 95

Natur.miljoe@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune Natur og Miljø

Dennis Jensen
Biolog

Hanne Henriksen
Teamleder

Klagefrist udløber
den 03.01.2014

Søgsmålsfristen udløber
den 05.06.2014

1	Resumé	4
2	Godkendelse.....	6
3	Vilkår	8
	3.1. Generelt.....	8
	3.2. Drift og indretning.....	8
	3.3. Årsproduktion.....	8
	3.4. Anlæg	8
	3.5. Støj.....	9
	3.6. Gødnings- og ensilageopbevaring og –håndtering	9
	3.7. Transport af husdyrgødning.....	9
	3.8. Spildevand og overfladevand	9
	3.9. Uheld og risici	10
	3.10. Skadedyr.....	10
	3.11. Affald	10
	3.12. Udbringningsarealer	10
	3.13. BAT-teknologi	11
	3.14. Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	11
4	Vurdering	13
	4.1. Generelt.....	13
	4.2. Årsproduktion.....	14
	4.3. Anlæg	14
	4.4. Gødningsopbevaring	15
	4.5. Energi og vandforbrug.....	17
	4.6. Uheld og risici	18
	4.7. Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	20
	4.8. Anlæggets påvirkning af beskyttet natur	21
	4.9. Udbringningsarealer	23
5	Nitratudvaskning, overfladevand og grundvand.....	23
	5.1. Nitrat til overfladevand.....	23
	5.2. Nitratudvaskning, grundvand	29
6	Fosfor.....	29
7	Beskyttet natur	29
8	Bedst tilgængelige teknik (BAT).....	31
9	Landskabsinteresser	35
10	Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	36
	10.1. Ophør af virksomheden.....	36
11	Bemærkninger til afgørelsen.....	36
12	Klagevejledning	36
13	Lovgrundlag.....	39

Bilagsliste:

- Bilag 1: Sagens parter**
- Bilag 2: Situationsplan**
- Bilag 3: Udbringningsarealer**
- Bilag 4: Øvrige arealer**
- Bilag 5: Afgræsningsarealer**
- Bilag 6: Udsprinklingsareal**
- Bilag 7: Opbevaringskapasitet**
- Bilag 8: Primære transporveje**
- Bilag 9: Udbringningsarealer og NFIO**
- Bilag 10: Natura2000 udpegningsgrundlag**
- Bilag 11: Udbringningsarealer og Natura 2000**
- Bilag 12: BAT-beregning, ammoniakemission fra anlæg.**

1 Resumé

Karl Lund Nielsen har søgt godkendelse til den økologiske kvægproduktionen på adressen Tangbakkevej 3, 8410 Rønde.

Ejendommen er beliggende i landzonen og er registreret som en ejendom med landbrugspligt.

Godkendelsen

Karl Lund Nielsen ønsker at udvide sin besætning af økologisk producerede jersey køer. Udvidelsen sker på Tangbakkevej 3, 8410 Rønde. I nedenstående tabel er vist nudrift og ansøgt drift:

	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal	DE	Antal	DE
Årskøer, Jersey	87	112,37	200	258,32
Kvier (6-27mdr)	54	20	158	60,28
Småkalv (0-6 mdr.)	22	4,9	52	12,07
Tyrekalve(0-3 mdr.)	43	2,34	100	5,43
Stude (3 mdr. -328kg)	10	1,96	30	6,86
Heste (300-400 kg)	0	0	2	0,69
Får	10	1,43	0	0
DE i alt		143,0		343,65

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet bygges der en kostald på 340m² i forlængelse af en eksisterende kostald. Samtidigt forlænges den eksisterende kalvestald med 280m². Den eksisterende halmlade, ændres til dybstrøelsesstald til kvier. Endvidere etableres der et sprinkleranlæg til udspredning af restvand fra ensilagepladsen og en containerplads med fast bund.

Udvidelsen ønskes opdelt i to etaper på i alt 5 år, da man ønsker at udvide fra egen besætning. Den første etape bliver 140 malkekøer, samt opdræt. Anden etape bliver op til 200 malkekøer, samt opdræt.

Da størrelsen af det ansøgte husdyrhold overstiger 250 DE i kvæg er dyreholdet forpligtet af reglerne om tilladelse efter § 12 stk 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20/12/2006.

Ammoniak

Anlægget overholder det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniak. Kravet er overholdt med 296,48 kg N/år.

Anlægget samt tilhørende udbringningsarealer er beliggende udenfor Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er Kaløskovene og Kalø Vig der er beliggende ca. 415 m sydøst for ejendommen.

BAT (bedste tilgængelige teknik)

Kommunen har udarbejdet et BAT niveau for den pågældende ansøgning. Ejendommen overholder dette BAT niveau ved implementering af flere tiltag, som kommunen stiller vilkår til.

De nye stalde etableres med fast gulv og dybstrøelse, de eksisterende stalde er af samme stalddtype, dog har den eksisterende kostald lang ædespalte.

Lugt

Ejendommen er beliggende i landzonen. Alle afstande til nærmeste nabo, nærmeste samlede bebyggelse og byzone/sommerhusområde er overholdet med over 100 meter.

Natur

Anlægget, dele af udbringningsarealerne, samt afgrænsningsarealerne er beliggende i nærheden af Natura 2000 område nr. 230 "Kalø Skovene og Kalø Vig" der er beliggende ca. 1 km sydøst for anlægget. Af bilag IV arter i og omkring anlægget og udbringningsarealerne, kan der være markfirben, men anlægget vurderes ikke at påvirke bilag IV-arterne væsentligt. Ammoniakdepositionen inklusiv baggrundsbelastningen på nærmeste § 3 arealer vurderes ikke at overstige tålegrensene for de berørte naturområder. Det er derfor kommunens vurdering at den ansøgte drift vil være forenelig med habitatdirektivforpligtigelsen og beskyttelsen af arealer der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Grundvand

Enkelte udbringningsarealer ligger indenfor indvindingsopland til Følle Vig Vandværk, Rønde Vandværk og Mørke Stationsby Vandværk. Der er ikke sat vilkår i forhold til udvaskningen til grundvandet, da der ved udvidelsen sker et fald i mængden af mg nitrat pr. liter og der derfor ikke er grundlag for at kræve yderligere beskyttelsesvilkår end husdyrlovens generelle regler

Overfladevand

Arealerne afvander til Indre Kalø Vig, Randers fjord og Farvandet Djursland Øst, hvor der er beliggende Natura 2000 områderne "Kaløskovene og kaløvig", Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord", samt Kopperhage Kystarealer".

Der er et fosforunderskud på arealerne på 4,1 kg P/ha/år samt en total udvaskning af nitrat på 27,1 kgN/ha/år.

Der er i godkendelsen sat vilkår, der skal sikre, at det tilladte ikke medfører en væsentlig øget virkning på miljøet.

2 Godkendelse

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune godkendelse til kvægproduktionen på virksomheden Tangbakkevej 3, 8410 Rønde. Godkendelsen meddeles i henhold til § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20/12/2006 med senere ændringer – herefter kaldet Husdyrloven.

Godkendelsen er samtidig en accept efter § 35 og § 36 i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv., nr. 764 af 28/06/2012- herefter kaldet Husdyrgødningsbekendtgørelsen - om ændring og udvidelse af anlægget og dyreholdet for eksisterende anlæg.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Omfang

Miljøgodkendelsen for husdyrbruget på Tangbakkevej 3, 8410 Rønde omfatter ejendommens anlæg og dyrehold samt udbringningsarealer for husdyrgødning, som hører under ejendommen.

Ved et "husdyrbrug" forstås ifølge husdyrloven "en ejendom, hvorpå der er et dyrehold af mere end 3 dyreenheder, dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer."

Ved begrebet "anlæg" forstås ifølge husdyrlovens § 3 "dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, samt husdyrbrugets gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg."

Tidligere meddelte lokaliseringsgodkendelser, miljøgodkendelser eller VVM-afgørelser efter hhv. daværende gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, miljøbeskyttelseslov og planlovens samlebekendtgørelse bortfalder ved meddelelse af denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Udnyttelsesfrist

I henhold til husdyrlovens § 33, stk. 2 er udnyttelsesfristen for miljøgodkendelsen 5 år, da udvidelsen af dyreholdet sker ved egen avl.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.

Hvis hele eller dele af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet ved udløbet af udnyttelsesfristen, bortfalder den ikke-udnyttede del af miljøgodkendelsen.

Ansøger skal underrette Syddjurs Kommune, når dyreholdets maksimale størrelse nås første gang. Hvis dette ikke nås indenfor udnyttelsesfristen, skal ansøger oplyse størrelsen af dyreholdet ved udløbet af udnyttelsesfristen.

Kontinuitetsbrud

Efter udnyttelsesfristens udløb gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, medmindre andet fremgår af miljøgodkendelsen.

Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

Revurdering og retsbeskyttelse

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse. Godkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1280 af 08/11/2013 – herefter kaldet Godkendelsesbekendtgørelsen, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2021.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil 29.11.2021. Syddjurs Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. Husdyrlovens § 40 stk. 2 under følgende forudsætninger:

- hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- hvis der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Det skal bemærkes, at kommunen altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3 Vilkår

3.1. Generelt

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på virksomheden Karensminde, Tangbakkevej 3, 8410 Rønde. Til virksomheden er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 63625, og virksomheden er desuden knyttet til CVR nr. 33303203.
2. Der er 5 års udnyttelsesfrist på det ansøgte. Hvis dele af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet ved udløbet af udnyttelsesfristen, bortfalder den ikke-udnyttede del af miljøgodkendelsen.

3.2. Drift og indretning

3. Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet af 14.03.2011 version 3 genereret den 18.01.2013, samt yderligere oplysninger og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
4. Forlængelsen af kostalden, kalvestalden og kviestalden, skal indrettes med fast gulv og dybstrøelse.
5. Et eksemplar af denne afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

3.3. Årsproduktion

6. Kvægproduktionen tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 200 Jersey malkekøer, 158 Jersey kvier (6-25 mdr.), 52 småkalve (0-6 mdr.), 100 tyrekalve (0-6 mdr.) og 30 ungtyre (6 mdr.- 328kg), 2 heste (300-500kg) svarende til 343,66 DE i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen¹.
7. Der må højst være en årlig mælkeydelse på 8000 l mælk per malkeko fra ejendommens malkekvægsbesætning.

3.4. Anlæg

8. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i staldene som angivet i bilag 2.
9. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås
10. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt
11. Udsprinkling af restvand og ensilagevand skal foregå på udbringningsareal 1-1 (se bilag 6)

---

¹ Bek. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

12. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugt-, støv- og lysgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.

3.5. Støj

13. Virksomhedens bidrag til det eksterne støjniveau målt i skel til nabobeboelse udenfor virksomhedens område i det åbne land må ikke overskride grænseværdierne i støjvejledningen² (se tabel 1).
14. Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

3.6. Gødnings- og ensilageopbevaring og –håndtering

15. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
16. Dybstrøelse fra småkalve skal opbevares i container, på fast plads med afløb til gyllebeholder (se bilag 2).
17. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
18. Der må kun ske omrøring i gyllebeholderen i forbindelse med udkørsel af gylle.
19. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå med læssekran med tilbageløb eller på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.
20. I tilfælde af etablering af ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

3.7. Transport af husdyrgødning

21. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje, skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles og der skal efterfølgende rengøres.

3.8. Spildevand og overfladevand

22. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.

---

² Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder"

23. Tagvand fra de nye staldafsnit skal udledes diffust eller via faskine.

3.9. Uheld og risici

24. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

25. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

26. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes senest 1 måned efter, at anlægget er færdiggjort.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- 1) Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- 2) Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- 3) Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- 4) En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner.

Beredskabsplanens indhold skal være kendt af virksomhedens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

3.10. Skadedyr

27. Der skal til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Konstateres der rotter på ejendommen, skal dette straks anmeldes til Syddjurs Kommune.

3.11. Affald

28. Affald, der ikke genanvendes, skal opbevares og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Syddjurs Kommune - for tiden Regulativ for Affald, Reno Djurs I/S, www.renodjurs.dk.

3.12. Udbringningsarealer

29. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der er angivet i ansøgningen af 14.03.2011 version 3 (155,80 ha ejet/forpagtet areal) modtaget den 18-01-2013 samt som vist i bilag 3.

30. Der skal afsættes 100 DE, svarende til 9185 Kg N og 1630 Kg P.
31. Der må maksimalt udbringes 17932,93 Kg N og 3210,24 Kg P, svarende til 1,38 DE/ha på de ejede og forpagtede arealer.

3.13. BAT-teknologi

32. Eksisterende staldanlæg skal ved næste gennemgribende renovering leve op til alle krav om BAT
33. Der skal etableres varmegenindvinding fra malkebotterne.

3.14. Tilsyn, kontrol og egenkontrol

34. Der skal føres driftsjournal for virksomheden. Denne driftsjournal skal indeholde oplysninger fra minimum de seneste 5 år og skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Driftsjournalen skal som minimum indeholde:
  - a) I forbindelse med udarbejdelse af mark- og gødningsplan skal der laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til den 1. april.
  - b) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) mv. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
  - c) I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen eller lign. for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 5 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden, gældende ved ibrugtagning af godkendelsen.
  - d) Mark- og gødningsplaner der til enhver tid skal kunne fremlægges som dokumentation for, at husdyrgødning udbringes miljømæssigt forsvarligt.
  - e) I tilfælde af oplag i markstak/ensilagestak skal placering af stakkene vises på kort, hvor også tidspunkter for oplag og overdækning fremgår.
  - f) Logbog for gyllebeholdere. Der skal føres logbog mindst én gang om måneden, og tilstanden af flydelaget i gyllebeholdere kontrolleres.
  - g) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
  - h) Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø. Tidspunkt mm. for eventuelle hændelser, der har betydning for det ydre miljø, skal fremgå af driftsjournalen.
  - i) Der skal foreligge dokumentation for at dybstrøelse op til 100 dyreenheder fraføres ejendommen, ved en produktion på mere end 17932,93 Kg N og/eller 3210,24 Kg P.
  - j) Vandforbrug skal aflæses og registres i driftsjournal.

3.15. Ophør af virksomheden

35. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og for at bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende: Stalde, gyllebeholder, fortank,

rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.

36. Alle olietanke skal tømmes.

37. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

4 Vurdering

Den miljøtekniske vurdering er lavet på baggrund af virksomhedens fremsendte materiale.

4.1. Generelt

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Syddjurs Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold vurderer kommunen, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Syddjurs Kommunes opfattelse, at:

Udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier.

Driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion mv.)

Virksomheden drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller er fredet, udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder, eller udpeget som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning.

Drift og indretning

Det forudsættes at kvægbedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 2, og arealoversigt over udbringningsarealer fremgår af bilag 3.

0-alternativet

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

Undersøgte alternativer

Der er ikke udarbejdet alternativer til det valgte staldsystem, da der ikke er udarbejdet vejledende BAT retningslinjer, for økologiske besætninger som er udegående i store dele af året. Udvidelsen overholder lovens afskæringskriterier for lugt og der er derfor ikke lavet beregninger på alternative placeringer af staldanlæggene.

4.2. Årsproduktion

Der er ansøgt om en besætning bestående af 200 stk. jersey malkekøer, 148 stk. jersey kvier, 52 stk. småkalve (årsproduktion), 100 stk. tyrekalve, 30 stk. ungtyre (jersey) samt 2 heste (300-500kg), i alt svarende til 343,66 DE. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den på godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses definitioner.

Der er 5 års udnyttelsesfrist på det ansøgte. Jævnfør vilkårene skal byggeriet være påbegyndt indenfor 5 år fra godkendelses dato. Hvis dele af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet ved udløbet af udnyttelsesfristen, bortfalder den ikke-udnyttede del af miljøgodkendelsen. Med udnyttet menes, at der inden fristens udløb er indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

4.3. Anlæg

Staldinventar- og drift

I forbindelse med udvidelsen skal der etableres en ny kostald på 340m² i forlængelse af den eksisterende kostald. Derudover skal der etableres en ny kalvestald på 280m² i forlængelse af eksisterende kalvestald, og den eksisterende halmlade ændres til kviestald. Staldene etableres med dybstrøelse. Situationsplan ses af bilag 2.

Der etableres et nyt sprinkleranlæg (se bilag 6) til udsprinkling af restvand og ensilageaft fra ensilagepladsen. Der etableres en fast plads med afløb hvorpå der opstilles en container, der skal anvendes til opbevaring af dybstrøelse fra småkalvene. Der etableres malkerobot, og varmen fra mælkekøleren genanvendes til brugsvand i stalden.

Ventilation

Al ventilation i staldene er naturlig ventilation. Der er dermed ingen energiforbrug forbundet med ventilationssystemet.

Ammoniakreducerende teknologi

Gulvtyperne i staldene er fast gulv med dybstrøelse, hvilket er en BAT-gulvtype. Besætningen er udegående størstedelen af året.

Lugt

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbruget omfattet af husdyrlovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne for enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig byzone eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand skal der meddeles afslag.

I forbindelse med lugtgener er der målt den aktuelle afstand fra bedriften og nærmeste nabobeboelse, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste byzone samt beregnet maksimal geneafstand til de tre områder.

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug, ligger ca. 290 meter sydøst for staldanlægget. Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 65,22 meter. Nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 294 meter syd fra anlægget. Der er beregnet en ukorrigeret geneafstand hertil på 115,94 meter. Ovenstående genekriterier er overholdt og afstanden til den pågældende enkelt bolig og samlede bebyggelse er længere end 1,2 gange geneafstanden.

Nærmeste byzone/sommerhusområde er sommerhusområderne nær Følle Strand der ligger ca. 244,02 meter sydøst for anlægget. Der er beregnet en ukorrigeret geneafstand hertil på 206,25 meter. Da den dette er beliggende kortere end 1,2 gange geneafstanden, er der beregnet en korrigeret geneafstand (tager højde for beliggenheden af beboelsesejendommen i forhold til staldanlægget m.v.). Den korrigerede geneafstand er beregnet til 115,21 meter.

Det vurderes, at udvidelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme og samlet bebyggelse da de ukorrigerede geneafstande er væsentlig mindre end de faktiske afstande fra stalden til nabobeboelsen og samlet bebyggelse. Udvidelsen vurderes ligeledes ikke at medføre øgede lugtgener for sommerhusområdet, da den beregnede korrigerede geneafstand er væsentlig mindre end den vægtede gennemsnit afstand.

Udover selve staldanlægget, kan håndtering af gødning uden for staldanlægget, herunder udslusning til opbevaringsanlæg, omrøring og overpumpning til gyllevogn, også give anledning til lugt. Gylletankene er placeret i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Der er fastsat vilkår om at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemission, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

4.4. Gødningsopbevaring

Gødning fra dyreholdet er hovedsageligt dybstrøelse. En mindre del er gylle, som kommer fra jerseykøerne og kvierne.

Gylle

Der er en årlig produktion af gylle på ca. 1997 tons/år = 1997m³/ år. Der er på ejendommen kapacitet til 1915 m³. Det er muligt at opbevare en produktion af gylle fra besætningen på 11,5 måneder (se bilag 7). For kvægbrug er en kapacitet på 7 måneder tilstrækkelig og med en opbevaringskapacitet på 11,5 måneder efter udvidelsen er husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet derfor opfyldt på ejendommen.

Der stilles vilkår om indvendig og udvendig inspektion af gyllebeholder, men det er ikke intentionen, at beholderen skal fritlægges helt for inspektion, men blot at de en gang om året efterses for revner mm.

Dybstrøelse

Der produceres årligt 2290 tons dybstrøelse. 90% af dybstrøelsen udbringes direkte, mens den resterende del fra småkalvene og tyrekalvene (0-6 mdr.) opbevares i en container indtil det køres ud. I

forbindelse med godkendelsen etableres der en fast plads med afløb til gyllebeholderen, hvor containeren skal placeres (se bilag 2). I forbindelse med opbevaring af fast gødning i container skal byggebaldet "Udenomsfaciliteter, container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v." følges.

Udsprinkling

Der etableres et udsprinklingssystem til udsprinkling af restvand og ensilagesaft. Til etableringen af systemet, henvises der til at følge byggebladet "Udenomsfaciliteter, udsprinkling af ensilagesaft og restvand". Det er kun mark 1-1, der må bruges til udsprinklingen (se bilag 6).

Transport

Antallet af transporter vil stige efter udvidelsen. Der vil være en stigning på ca. 1/3 del af den eksisterende produktion. Størstedelen af stigning sker på baggrund af flere transporter til udbringning af gylle og dybstrøelse, ca. 165 ud af 210. Den resterende stigning er i forbindelse med transport af dyr, foder og diesel, se tabellen herunder.

Transporter	Nudrift			Ansøgt drift		
	Antal/ År	Kapacitet pr. transport	Transport- middel	Antal/ År	Kapacitet pr. transport	Transport- middel
Foder, mineraler	10	6 tons	Lastbil	10	12 tons	Lastbil
Dieselolie	4	2500 L	Lastbil	6	2500 L	Lastbil
Afhentning af kalve/stude	4	12 stk.	Trailer	6	12 stk.	Lastbil
Halm	21	24 stk.	Traktor	27	24 stk.	Traktor
Grovfoder	51	6000 FE	Traktor	78	6000 FE	Traktor
Afhentning mælk	365		Lastbil	365		Lastbil
Afhentning af døde dyr	10		Lastbil	15		Lastbil
Udbringning gylle	35	25 tons	Traktor	80	25 tons	Traktor
Udbringning af dybstrøelse	100	10 tons	Traktor	220	10 tons	Traktor
Affald	6	800 kg	Lastbil	9	800 kg	Lastbil
I alt	606			816		

Transporten til udbringningsarealerne der ligger nordvest for ejendommen vil foregå via Randersvej og Ebeltoftvej igennem Følle og Mørke. For udbringningsarealerne nordøst for ejendommen vil udbringningen foregå via Århusvej og Flintbakken igennem Følle og Rønde. Der vil i den forbindelse være transport forbi beboelsesejendommen, men ikke institutioner eller lignende. De primære transportruter fremgår af bilag 8.

Teknikker til gyllehåndtering

Udbringningen af husdyrgødning skal ske efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og som det fremgår af BREF-dokumenterne for udbringning af husdyrgødning. 90 % af dybstrøelsen køres direkte ud og nedpløjes.

4.5. Energi og vandforbrug

Energi

Der forventes en stigning i energiforbruget efter udvidelsen af dyreholdet grundet flere malkninger, flere stalde med belysning samt en større mængde husdyrgødning der skal håndteres og bringes ud på arealerne. Nedenstående tabel angiver det nuværende energiforbrug samt det forventede energiforbrug i ansøgt drift.

	Nuværende drift	Ansøgt drift
Årligt elforbrug	80.000 kWh	Anslået 150.000 kWh
Årligt forbrug af dieselolie	5.000 Liter	Anslået 6.500 Liter

Der er ingen energiforbrug forbundet med ventilation da al ventilation i staldene er naturlig ventilation. Der vil blive etableret belysning med energisparepærer/lavenergibelysning. Der er etableret varmegenindvinding fra malkerobotterne. Denne varme bruges til varmt brugsvand i staldene. Det henstilles til at udendørs belysning er etableret med fotoceller, således at det tændes og slukkes automatisk samt med energisparepærer som f.eks. lysstofrør.

Vand

Det primære vandforbrug forbundet med bedriften er drikkevand samt vaskevand til vask af stalde, malkeanlæg samt maskiner. Nedenstående tabel viser det nuværende vandforbrug samt det forventede vandforbrug i forbindelse med den ansøgte drift:

	Nuværende drift	Ansøgt drift
Årligt forbrug af drikkevand	Ca. 2.700 m ³	Ca. 6.570 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af malkerobotter, stalde samt maskiner	Ca. 340 m ³	Ca. 750 m ³

Vandforbruget skal tjekkes løbende Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme, og om nødvendigt tilkaldes service. Varmen fra køleanlægget bruges til brugsvand i staldene.

Spildevand og overfladevand

Spildevandet fra driftsbygningerne består af spildevand fra rengøringsvand og drikkevandsspild, der ledes til gyllebeholder. Derudover forekommer der spildevand fra vask af malkerobotter og malkeummet. Dette spildevand ledes til gyllebeholder. Nedenstående tabel viser forventet spildevandsmængder:

	Nu-drift	Ansøgt-drift
Rengøringsvand, drikkevandsspild m.v.	560 m ³	1.185 m ³

Tagvand må fra de nye staldafsnit udledes diffust eller via faskine.

4.6. Uheld og risici

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overførslen af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke suges gylle udenfor tanken. Ligesom overførslen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel og ved pumpning af mælk. Beredskabsplanen skal beskrive, hvad der skal gøres ved uheld.

Udover at være BAT, ser Syddjurs Kommune, at en beredskabsplan vil være en hjælp for dig, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Det giver dig en mulighed for at gennemgå din bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, ellers går planen i glemmebogen, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

For at risikoen for forurening som følge af et uheld også kan minimeres i tilfælde, hvor der sker uheld, mens der ikke er folk tilstede på virksomheden, er der stillet vilkår om, at beredskabsplanen skal sendes til Beredskabet i Syddjurs Kommune, samt at Beredskabet underrettes, når der sker væsentlige revideringer af planen.

Støj

Der kan på ejendommen forekomme støjkilder fra rengøring af stalde, malkerum m.v. med højtryksrensere, støj i forbindelse med malkerobotterne, indblæsning af foder, ved pumpning af gylle samt i forbindelse med transportere til og fra ejendommen. Det tilstræbes at de støjende aktiviteter holdes indenfor tidsrummet 7-17. Undtaget er dog den periodiske markdrift, da man er afhængig af vejret.

Malkerobotter indsættes i stalden således, at det ikke kan forventes at høres væsentlig udenfor ejendommen. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger. Støjmålingen kan kun kræves udført en gang årligt, medmindre seneste måling viser, at støjvilkårene ikke overholdes. For krav til overholdelse af støj se tabel 1.

	Tidsrum		Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time

Nat	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
-----	------------------	----------	--------

Tabel 1: Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Støv

Støvgener fra gården forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at støvgener begrænses mest muligt. Dette kan blandt andet gøres ved, at al transport til og fra virksomheden foregår ved hensynsfuld kørsel, og ved at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Primære støvkilder sker under kørsel samt håndtering af foder og halm. Ensilageopbevaring sker i eksisterende køresiloer på ejendommen og der forventes ikke gener for de omkringboende forbundet hermed. Kørsel med halm kan medføre støvgener men der køres primært af egen grusvej nord for anlægget og dermed ikke forbi beboelsesejendomme. Det er derfor kommunes vurdering at der ikke vil være væsentlige gener forbundet hermed.

Lys

Der er lys fra kostalden via lysplader i taget. Lyset er hovedsageligt i vinterperioden og kan forekomme døgnet rundt.

Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af staldanlægget, hvorfor lyset ikke forventes at medføre gener for omkringboende. Dog fastsætter kommunen vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at gener fra lyset uden for ejendommen kan minimeres.

Skadedyr

Fluegener

Fluebekæmpelse foretages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer for økologisk landbrug. Dybstrøelsen i små-kalvestalden fjernes hver ca. 14 dag og køres i container. Herved kan der ikke nå at klækkes fluer i måtten.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter fortages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt og at skadedyrsbekæmpelse altid skal ske efter gældende retningslinjer.

4.7. Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

Olie

For at undgå forurening pga. spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Dieselolie opbevares i en tank i maskinhus/lade, med fast bund, sådan at der ikke er mulighed for at evt. spild kan afledes til kloak, grundvand, overfladevand eller jord. Smøreolie/spildolie opbevares i tromler på fast gulv. Der forefindes materiale til opsamling af evt. spild. Dieselolie og spildolie opbevares i maskinhuset. Der henvises i øvrigt til den til enhver tid gældende olietankbekendtgørelse for opbevaring, sløjfning m.v. af olietanke.

Affald

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Der skal foreligge kvitteringer for en 5 årig periode på aflevering af de forskellige typer af affald.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak, eller medføre uhygiejniske forhold.

På ejendommen findes der diverse typer af affald som bl.a. forbrændingseget, ikke forbrændingseget, papir og pap, olie, plast, samt affald i forbindelse med medicin og medicinrester.

Affaldstype	Opbevarings- -sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Spildolie	Maskinhus, olietromle	Egen	Kommunal modtagestation	20	15.01.04	56.20
Olie- og brændstoffiltre	Masinhushus	Egen	Kommunal modtagestation	5	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer		Egen	Kommunal modtagestation	3	16.06.01	05.99
Spraydåser		Egen	Kommunal modtagestation	10	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder			Dyrlæge		18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Pedersen		Containeren tømmes ca. Hver 4 uge	15.01.01	50.00
Tom emballage	Container	Marius Pedersen		Containeren	15.01.02	52.00

(plast)				tømmes ca. Hver 4 uge		
Bigbags af PE-plast	Container	Marius Pedersen		Containeren tømmes ca. Hver 4 uge	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	Varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Container	Marius Pedersen		Containeren tømmes ca. Hver 4 uge	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas/medicinglas		Egen	Kommunal modtagestation	Intet fast	20.01.02	51.00

Kemikalier og sprøjtemidler

Der opbevares ikke kemikalier og sprøjtemidler på ejendommen, da der er tale om en økologisk produktion.

Klinisk affald

Opbevares i boks i servicerummet. Bortskaffes gennem dyrlæge.

4.8. Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på 1849,45 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 811 kg N/år.

Bedriften beliggende indenfor § 7

Bedriften er ikke beliggende indenfor bufferzoner til § 7 beskyttet natur.

Ammoniak fra anlægget i ift. § 3 beskyttet natur

§ 3 i Naturbeskyttelsesloven omfatter søer og vandhuller, hvis de er på mindst 100 m², moser, enge, heder, overdrev, strandenge og strand-sumpe, hvis de hver for sig eller i sammenhæng har et areal på mindst 2.500 m². Moser under 2500 m² er også beskyttede, hvis de ligger ved beskyttede vandløb eller søer. Endvidere er de fleste vandløb også omfattet af beskyttelsen.

Den beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer.

Er det efter en konkret vurdering kommunens opfattelse, at der sker tilstandsændringer i beskyttet natur som følge af produktionen på Tangbakkevej 3, skal kommunen stille yderligere vilkår efter husdyrgodkendelseslovens (Lov nr. 1486 af 01.12.2009) § 29, stk. 2.

Syddjurs Kommune har derved foretaget en vurdering af ammoniakfølsomheden af nærtliggende § 3-områder. Indenfor en radius af 1 km fra anlægget ligger et mindre antal overdrev, enge og moser, der dog alle er domineret af næringskrævende arter og derfor vurderes at have tålegrænser på > 20 kg N/ ha/ år,

for overdrevene dog 15 kg N/ ha/ år. Baggrundsbelastningen i Syddjurs kommune er ca. 12 kg N/ ha/ år. Der er i Hestehaveskoven, 1 km øst for anlægget, beregnet en deposition på 0,1 kg N/ ha/ år. Depositionen i kratbevoksede moser og de mindre ru enge, vil være højere, men ikke i nærheden af de 3-8 kg, der vil skulle til for at overskride tålegrænserne.

Natura 2000-vurderinger i relation til bedriften.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (herefter kaldet habitatbekendtgørelsen) § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Ifølge dommens præmis 61 indebærer en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger. Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, er udmøntet i §§ 7, 8 og 11 i habitatbekendtgørelsen.

Der er ca. 1 km fra bedriften til nærmeste Natura 2000-område, "Kaløskovene og Kalø Vig.

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området indgår en lang række naturtyper og arter, som fremgår sidst i denne vurdering. Flere af disse er følsomme overfor kvælstofbelastning. En samlet ammoniakdeposition, som overskrider naturtypens tålegrænse, vil forhindre opfyldelse af målsætningen om at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for naturtypen. For arter på udpegningsgrundlaget gælder det, at deres bevaringsstatus kan trues af, at deres levesteder forringes ved en for høj ammoniakdeposition.

I den konkrete sag er der beregnet en total ammoniakdeposition på 0,1 kg N/ ha/ år i den nærmeste kvælstoffølsomme naturtype i området, en forekomst af naturtype 9130, "bøgeskov på muldjord". Naturtypen er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området Kaløskovene og Kaløvig. Baggrundsbelastningen i Syddjurs Kommune er som nævnt 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen for naturtypen er som udgangspunkt på 10-20 kg N/ha/år jf. det opdaterede bilag 3 af 15. december 2005 til Ammoniakmanualen. Af basisanalysen til Natura2000-planen for området fremgår dog, at artstilstanden for skovområdet er høj. Syddjurs kommune vurderer derfor, at tålegrænsen reelt ligger i den laveste del

af tålegrænseintervallet. Afskæringskrigskriteriet for kategori 1 natur (ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget) er 0,7 kg N/ha/år (ved 0 øvrige husdyrbrug inden for 1000 m). Afskæringskriteriet for kategori 1 natur er derfor overholdt, og det vurderes, at tålegrænsen for området ikke overskrides med projektet.

Staldanlægget i relation til Bilag IV-arter

Af de bilag IV-arter, der forekommer i Syddjurs Kommune, er det kun markfirben og mygblomst, der kan karakteriseres som ammoniakfølsomme. Mygblomst findes med sikkerhed ikke i nærheden af anlægget, men markfirben kan muligvis have en bestand på en mindre kystskrænt ca. 900 meter syd for anlægget. Skrænten er dog allerede tilgroet, og eventuelle markfirben vil være knyttet til små skred og andre forstyrrelser, der ikke afhænger af en lav ammoniakdeposition.

Syddjurs Kommune vurderer, at der på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at projektet ikke vil forringe tilstand og levevilkår for andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ikke viden eller formodning om forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter i nærheden af bedriften.

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

4.9. Udbringningsarealer

Omkring halvdelen af udbringningsarealerne er beliggende omkring ejendommen på Tangbakkevej 3, 8410 Rønne. Størstedelen af de resterende udbringningsarealer er beliggende lige nord for Mørke. Kort over udbringningsarealer og afgrænsningsarealer kan ses på bilag 3 og 5.

Arealanvendelse

Det samlede udbringningsareal er på 155,8 ha ejet og forpagtet jord. Der vil på de ejede og forpagtede arealer blive udbragt husdyrgødning med et gennemsnitligt dyretryk på 1,38 DE/ha. Herudover afsættes der 100 DE til Skov- og Naturstyrelsen, Vasevej 7, 8920 Randers NV. Arealerne er primært karakteriseret ved at være JB4 og JB5 jorde. Dele af arealet 35-0 er humusjord.

5 Nitratudvaskning, overfladevand og grundvand

5.1. Nitrat til overfladevand

Arealernes afvandingsforhold

Udbringningsarealerne er beliggende i tre forskellige kystvandoplande. Der er hhv. arealer beliggende i oplandet til kystvandet "Indre Kalø Vig", kystvandet "Grund Fjord/Randers Fjord", samt i oplandet til "Farvandet Djursland Øst". Af de arealer, der afvander til Indre Kalø Vig afvander areal 29-0 via Uglebølle

bæk og de resterende via Følle bæk/ Knubbro Bæk og ud i Indre Kalø Vig. For arealerne der afvander til Grund Fjord/Randers Fjord, sker det via Termestrupgrøften og ud i Skørring Å og videre til Grund Fjord/Randers Fjord. Afvandingen til Farvandet Djursland Øst sker via Bønbækken over i Kirkebækken, herfra videre ud i Ryom Å og over i Kolindsund kanalerne., Alle de nævnte vandløb er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3³. Af de 155,8 ha udbringningsarealer ligger 37,5 ha i nitratklasse I og de resterende er beliggende uden for nitratklasse. 40,08 ha er beliggende i et område med et reduktionspotentiale på 51-75 % (median 63 %), de resterende ligger i område med reduktionspotentiale på mellem 76-100 % (median 88).

Der er ingen af udbringningsarealerne, der har en terrænhældning på mere end 6° ned mod vandløb, så det vurderes, at der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl, såfremt der opretholdes den lovpligtige dyrkningsfrie bræmme på 2 m, jf. Vandløbslovens § 69⁴

Nitratudvaskning til vandløb (herunder vandløb omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3)

Det vurderes, at en øget nitratudvaskning ikke vil få betydning for vandløbsmiljøet, idet der vil ske en videre transport af nitrat til slutrecipienten.

Nitratudvaskning til søer (herunder søer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3)

Der er ingen indskudte søer i de vandløb, som arealerne afvander gennem, hverken til Indre Kalø Vig, Randers Fjord eller Farvandet Djursland Øst.

Nitratudvaskning til marine recipienter - husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau

Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelse af vandområder mod nitratbelastning fra overfladevand er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og er fokuseret på oplande, der afvander til nitratsårbare Natura 2000-områder. Afhængigt af recipientens sårbarhed for udvaskning af nitrat og oplandets evne til at tilbageholde nitrat (jordens reduktionspotentiale), indplaceres landbrugsarealerne i disse oplande i nitratklasserne 0-III, hvor III er det mest sårbare. For landbrugsarealer i nitratklasse I-III stilles der krav om et lavere husdyrtryk per hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Således kan arealer i nitratklasse 0 modtage husdyrgødning med fuldt harmonitryk (dvs. det harmonitryk, som er beregnet for den pågældende bedrift), medens arealer i klasse I kan modtage 85 %, klasse II 65 % og klasse III 50 % af fuldt harmonitryk. For arealer i nitratklasse vil der blive stillet vilkår til et reduceret harmonitryk svarende til det tilladte i den nitratklasse, som arealet er blevet indplaceret i. Det vil dog kunne vælges at anvende forskellige virkemidler (som der stilles vilkår til) for at reducere nitratudvaskningen således, at arealerne alligevel kan modtage fuldt harmonitryk (som ovenfor nævnt, altså det harmonitryk, som er beregnet for den pågældende bedrift). Endelig er det vigtigt, at det ved sagsbehandlingen undersøges, hvorvidt husdyrtrykket i et givent opland er konstant eller faldende, da beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevande hviler på den vigtige forudsætning, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende.

Vurdering af behov for at stille vilkår i henhold til husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau)

³ LBK nr. 933 af 24.09.2009, om naturbeskyttelse, med senere ændringer.

⁴ LBK nr. 1208 af 30.09.2013, om vandløb.

Dyretrykket er faldende i oplandet til både Indre Kalø Vig, Farvandet Djursland Øst og Randers Fjord, og dermed er forudsætningen for beskyttelsesniveauet for nitrat overholdt. I de tre kystvandsoplande ligger Natura-2000 områderne: nr. 230 "Kaløskovene og Kaløvig" (udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 10 og 11), Natura 2000-område nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og Natura 2000-område nr. 231 "Kobberhage Kystarealer".

I alt 37,5 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor oplandet til et nitratfølsomt Natura 2000-område. Disse 37,5 ha er indplaceret i nitratklasse I, hvilket gør, at arealerne kun må modtage 85% af de fulde harmonitryk. Når der tages højde for denne reduktion i dyretrykket på en del af arealerne, svarer det til, at der gennemsnitligt må udbringes 96,39% af de fulde harmonitryk på alle udbringningsarealerne (1,35 DE/ha). Alternativt må arealerne modtage maksimalt 52,5 kgN/ha. På Tangbakkevej 3 produktionen økologisk, hvilket medfører at der ikke må udsprede handelsgødning på arealerne, og sammen med det valgte sædskifte ses der en gennemsnitlig udvaskning for ejendommens arealer på kun 27,1 kgN/ha, og det er derfor tilladt at øge dyretrykket til 1,38 DE/ha. Der er sat vilkår til det samlede maksimale harmonitryk.

Nitratudvaskning til marine recipienter - skærpede vilkår

Såfremt niveauerne fastsat i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 (husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau) ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at husdyrbruget kan drives på en måde, der yder tilstrækkelig beskyttelse af overfladevand, kan kommunen i særlige tilfælde vælge at indplacere et givet areal i nitratklasse eller flytte arealet over i en anden nitratklasse. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen⁵ eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Er dette tilfældet, vil der blive stillet skærpede vilkår i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, til et reduceret harmonitryk svarende til det tilladte i den nitratklasse, som arealet er blevet indplaceret i. Det vil dog kunne vælges at anvende forskellige virkemidler (som der stilles vilkår til) for at reducere nitratudvaskningen således, at arealerne alligevel kan modtage fuldt harmonitryk (dvs. det harmonitryk, som er beregnet for den pågældende bedrift).

Vurdering af overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen og deraf evt. behov for at stille skærpede vilkår i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4

Indre Kalø Vig:

I Indre Kalø Vig findes, som tidligere nævnt, det meget sårbare Natura 2000-område "Kaløskovene og Kaløvig". Da dette område er beliggende i vigen, og da det er Syddjurs Kommunes vurdering, at vandene blandes i vigen, har kommunen besluttet, at der skal foretages en habitatvurdering af udledning af kvælstof til Indre Kalø Vig ved alle ansøgninger om tilladelser / miljøgodkendelser, der har udbringningsarealer i kystvandsoplandet til Indre Kalø Vig. Denne habitatvurdering foretages i henhold til Miljøstyrelsens vejledning⁶ herfor. Der tages udgangspunkt i en antagelse om, at hele Indre Kalø Vig er

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 af 01.05.2007 om naturbeskyttelse.

⁶ "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" (Miljøstyrelsens J.nr. MST-1240-00281) samt "Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af husdyrtryk", Miljøstyrelsens J.nr. MST-1240-00263.

beliggende indenfor Natura-2000 området. Det vil altså blive vurderet, om der er behov for at stille skærpede vilkår i forhold til habitatforpligtelsen for de af arealerne, som afvander til Indre Kalø Vig.

Randers Fjord:

En mindre del af arealerne er beliggende i kystoplandet til "Randers Fjord", der er tale om ca. 7 ha ud af et opland på 39.436 ha og der er et reduktionspotentiale i området på 76-100%. I kystoplandet ligger det nitratfølsomme Natura 2000-område "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Med baggrund i ovenstående er det dog vurderet at nitratudvaskningen i denne ansøgning ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området negativt.

Djursland Øst:

Den resterende del af udbringningsarealerne ligger i oplandet til "Farvandet Djursland Øst". Området ud for kysten af Djursland er ikke udpeget som Natura 2000-område med undtagelse af et område ved Kobberhage. Da udbringningsarealerne i nærværende ansøgning ikke ligger i oplandet til Natura 2000-området, og da alle arealerne afvander ca. 25 km. væk fra dette, og da Syddjurs Kommune endvidere betragter Kattegat som et åbent farvand med stor vandudskiftning vurderes det, at nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i denne ansøgning ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området negativt.

Det vurderes altså ikke relevant, at foretage en vurdering af nitratudvaskningen til Farvandet Randers Fjord og Farvandet Djursland Øst i forhold til habitatforpligtelsen og i henhold til Miljøstyrelsens vejledning herfor, som tilfældet er for arealerne, der afvander til Indre Kalø Vig.

Nitratudvaskningen i forhold til habitatforpligtelsen

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og Habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og at beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, i henholdsvis fuglebeskyttelses- og habitatområder (områderne betegnes også samlet eller hver for sig for "Internationale naturbeskyttelsesområder" eller "Natura 2000-områder"). Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål. Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor Natura-2000 områder må ikke kunne forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Af Habitatbekendtgørelsen fremgår det, at der skal foretages en vurdering af om et projekt som det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Ved kommunens vurdering af, om et Natura 2000-område vil kunne påvirkes væsentligt, indgår en vurdering af, om det uden rimelig tvivl kan udelukkes, at der på baggrund af projektet vil ske skade på arter eller naturtyper, som er en del af udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område.

Miljøstyrelsen har fastsat afskæringskriterier for, hvornår udvaskning af nitrat ikke kan medføre en skadesvirkning på overfladevande, herunder Natura-2000 områder¹. Følgende 2 punkter skal være opfyldt for, at der kan meddeles godkendelse til et husdyrbrug:

1) Kumulationskriteriet:

Antallet af dyreenheder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, må ikke have været stigende siden 1. januar 2007. I vurderingen, af om dette er opfyldt, skal inddrages viden om andre kilder til nitratudvaskning, der kan have givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007. En eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

Kumulationskriteriet betyder, at i oplande til Natura 2000-områder hvor antallet af dyreenheder er stigende, vil alle ansøgninger som udgangspunkt få afslag, indtil antallet af dyreenheder igen er faldende.

2) Kriterier vedr. nitratudvaskning fra det enkeltstående projekt:

Såfremt udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin må nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion maksimalt udgøre 1% af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland. Såfremt udvaskningen derimod sker til et vandområde, der ikke er karakteriseret som et lukket bassin, må nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion maksimalt udgøre 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland. Husdyrgødningen udgør som en tommelfingerregel cirka 1/6 af den samlede gødning som tildeles opdyrkede arealer, og det er, ifølge vejledningens retningslinjer, alene husdyrgødningens andel der skal tages i betragtning ved beregning af hvilken procentdel gødningen udgør af den samlede udvaskning af kvælstof til recipienten. Det er altså det ansøgte husdyrgødningsbidrag (som udgjorde ca. 1/6 af det samlede bidrag fra den ansøgte drift), som skal sammenlignes med hele det samlede bidrag af kvælstof til recipienten (altså bidrag fra både husdyrgødning, kunstgødning og alle andre kilder af kvælstof).

Kriteriet betyder, at der som udgangspunkt gives afslag til ansøgninger, hvor nitratudvaskningen fra projektet er over hhv. 1 el. 5 % af udvaskningen fra et givent kystvandområde (som nævnt afhængigt af om der udvaskes til et lukket bassin eller ej), fordi en udvaskning af denne størrelse i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadesvirkning på et Natura 2000-område. Da kystvandet Indre Kalø Vig ikke er at karakteriseret som et lukket bassin, må nitratudvaskningen fra en ansøgt husdyrproduktion maksimalt udgøre 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

Kammeradvokaten har vurderet, at overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende afskæringskriterier som beskrevet herover er tilstrækkelig i forhold til kravene i habitatdirektivet⁷. Det vil sige, at der per definition ikke vil ske skadesvirkning af et habitatområde, når begge afskæringskriterier overholdes.

Ad 1) Vurdering af om det ansøgte projekt overholder kumulationskriteriet:

Ifølge et af Miljøstyrelsen udarbejdet oversigtskort over udviklingen i antallet af dyreenheder på oplandsniveau siden 1. januar 2007 (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>), er antallet af dyreenheder til Indre Kalø Vig faldet i perioden frem til 2010. Der er ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning i det aktuelle opland, der har medført en særlig nitratudvaskning, som skal tages i

7

Notat fra Kammeradvokaten vedr. "Vurdering af kvælstofudvaskning ved miljøgodkendelser til husdyrbrug". J.nr.: 40-2287 SFS/JKA

betragtning i forhold til det ansøgte projekt. Syddjurs Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter og husdyrbrug vil påvirke Indre Kalø Vig væsentligt med hensyn til nitratudvaskning.

Ad 2) Vurdering af om det ansøgte projekt overholder afskæringskriteriet for enkeltstående projekter:

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at Indre Kalø Vig ikke er at betragte som et lukket bassin. Udvaskningen til rodzonen fra udbringningsarealerne er i ansøgningsskemaet beregnet til 27,1 kg N/ha/år. Fra de 76 ha svarer dette til en samlet udvaskning på $(27,1 \text{ kgN/ha/år} \times 76 \text{ ha}) = 2059,6 \text{ KgN/år}$, som dog reduceres af jorden med gennemsnitligt 63% (median 51-75%), inden det når recipienten. Dette svarer til, at 47% kvælstoffet, eller ca. 762,1 kgN, udvaskes årligt til recipienten (se beregninger i Tabel 1).

Tabel 1.

Hovedvandopland 1.7 Århus Bugt, delområde "Indre Kalø Vig".	
Tangbakkevej 3, 8410 Rønde. Skema 22812	
Samlet areal i oplandet til Indre Kalø Vig: (http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm)	7327 ha
Nuværende påvirkning til Indre Kalø Vig 2001-2005, land: (Udkast til Vandplan Århus Bugt – side 154)	82000 kg N/år
Reduktionspotentiale, udbringningsarealer: (jf. nitratklassekortlægningen)	(51-75%) middel 63 %
Udbringningsarealernes samlede størrelse i kystvandopland Indre Kalø Vig:	76 ha
Udvaskning fra rodzonen fra husdyrgødningen:	27,1
Samlet påvirkning med husdyrgødning til Indre Kalø Vig: $((1-0,63) \times 27,1 \text{ kgN/ha/år} \times 76 \text{ ha})$	762,1 kgN/år
Ansøgt kvælstofbidrag af det samlede kvælstofbidrag til Indre Kalø Vig (omregnet til %): $((762,1 \text{ kgN/år} / 82000 \text{ kgN}) \times 100)^{**}$	0,93 %

*Udregning er foretaget i Farm N. Her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på husdyrbrugets udspretningsarealer.

**Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes i forhold til hele deloplandet til vandområdet. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i deloplandet.

Den husdyrgødningsbetingede udvaskning fra den ansøgte drift på arealerne, estimeres til at bidrage til den samlede årlige udvaskning til Indre Kalø Vig med 0,93 % (se beregning i Tabel 1). Dette er mindre end afskæringskriteriet på 5 % af udvaskningen, hvorfor det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig negativ effekt på tilstanden i Natura-2000 området "Kaløskovene og Kaløvig", som sagt ved den antagelse, at hele Indre Kalø Vig er beliggende indenfor Natura-2000 området. Endvidere er beregningen ikke nøjagtig, da der er tale om et økologisk landbrug og derfor ikke gødes med kunstgødning, hvilket gør at de 0,93 % er højt sat.

Vurdering af om der er en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og deraf evt. behov for at stille skærpede vilkår i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4

Der er ingen særlige lokale eller regionale beskyttelsesinteresser i hverken Indre Kalø Vig, Randers Fjord eller i Farvandet Djursland Øst som ville kunne blive påvirket af en udvaskning fra arealerne i Syddjurs Kommune.

Samlet konklusion vedr. nitratudvaskning fra arealerne

Det ansøgte projekt overholder kravene i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 (husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau), og der er ikke behov for at stille skærpede vilkår i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, hvor det i forbindelse med vurderingen af behovet for sidstnævnte blev konstateret at udvaskningen af nitrat fra det ansøgte projekt ikke vil kunne medføre en skadesvirkning på overfladevande i Natura-2000 områder, hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter. Det er på denne baggrund samlet set Syddjurs Kommunes vurdering, under hensyntagen til habitatbekendtgørelsens § 7, at det uden rimelig tvivl kan udelukkes, at der med nitratudvaskning fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt vil kunne ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000 områderne.

5.2. Nitratudvaskning, grundvand

Udbringningsareal 1-1, 9-0, 40-0 og 45-0, er beliggende inden for indvindingsopland hhv. til Følle Vig Vandværk, Rønde Vandværk og Mørke Stationsby Vandværk. Arealernes placering kan ses i bilag 9. Da der er en merbelastning på -34 mg pr liter, vurderes det, at beskyttelsesniveauet for udbringningsarealerne er overhold, og det derfor ikke er nødvendigt at stille vilkår til udvaskningen af nitrat til grundvandet.

6 Fosfor

Alle udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 0.

Lovens fastlagte beskyttelsesniveau for oplande til Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der gælder særlige regler for arealer i såkaldte "fosforklasser". Afhængigt af jordens beskaffenhed, afvandringsforhold, jordens fosfortal og risiko for okkerudledning indplaceres følsomme landbrugsarealer i disse fosforklasser. Arealerne inddeles i fosforklasse 0-III. For arealer som er beliggende i fosforklasse 0 er der ingen restriktioner, udover at overskuddet ikke må være større end harmonireglerne giver mulighed for på husdyrbruget. Da der med husdyrgødningen tilføres 20,6 kg P/ha/år og med det valgte sædskifte frafører afgrøderne 24,7 kg P/ha/år, giver dette et samlet fosforunderskud på 4,1 kg P/ha/år. Dermed overholder det ansøgte husdyrlovens generelle krav til fosfor. Fosforunderskuddet for ejendommen vil ikke have en negativ indvirkning på Natura 2000-områderne, da der er tale om fraførsel af fosfor fra udbringningsarealerne.

7 Beskyttet natur

Godkendelse af samtlige arealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, som drives under samme CVR. nr. 33303203. Der er arealer, som ikke benyttes til udbringning. Projektet omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer registreret som beskyttet natur.

Udbringningsarealet grænser op til beskyttet natur

Mark nr. 29-0 støder op til et overdrev, kun adskilt af en vej. Udbringningsareal nr. 35 er beliggende op til en pilledomineret mose, og mark 41-0, 42-0, 43-0 og 45-0 støder op til næringsrige vandhuller med

omgivende moser af pilekrat. Det er kommunens vurdering, at moserne og vandhullerne i forvejen er så næringsbelastede, at de ikke vil ændre tilstand af den ansøgte udbringning. Overdrevet syd for mark 29-0 er besigtiget i 2005, hvor der sås forekomst af vild gulerod, krybende potentil, tormentil, gul snerre og alm. knopurt foruden en række mere næringskrævende arter. Området afgræsses med kreaturer, og tålegrænsen vurderes derfor at være > 15 kg N/ ha/ år. Med baggrundsbelastningen på ca 12 kg N/ ha/ år, er tålegrænsen derfor flere kg fra at være overskredet, og bidraget fra marken vil højst kunne være få hundrede gram.

Udbringningsarealer i relation til Natura 2000-områder

Udbringningsarealerne ligger ca. 50 m fra det nærmeste Natura 2000-område, Kaløskovene og Kalø Vig. Afstanden til nærmeste ammoniakfølsomme naturtype er dog >800 meter, og på denne afstand vil markbidraget efter kommunens vurdering være ikke-eksisterende.

Udbringningsarealer i relation til Bilag IV-arter

Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, jf. habitatbekendtgørelsens §§ 8 og 11, stk. 1. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter husdyrgodkendelseslovens § 10, 11 eller § 12, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3, jf. stk. 1. En fortegnelse over de i Danmark naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV fremgår af habitatbekendtgørelsens bilag 11. På habitatdirektivets bilag IV er nævnt en lang række arter, som kræver en særlig beskyttelsesindsats. Listen omfatter både planter og dyr. Beskyttelsen vedrører også arternes yngle- og rasteområder.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen skal kommunen, før der træffes afgørelse i medfør af bl.a. husdyrgodkendelseslovens §§ 10, 11 og 12, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt. Kun når en konkret vurdering med sikkerhed kan fastslå, at der ikke vil være væsentlige negative konsekvenser for bilag IV-arten og/eller dens yngle- og rasteområder kan projektet gennemføres.

Der er i 2009 foretaget eftersøgning af bilag IV-arter i vandhullerne i nærheden af markerne. Kun i 2 vandhuller nær mark 41 og 42 er der registreret stor vandsalamander og spidssnudet frø. Der er dog fiskebestande i de 2 af søerne, og den 3. er så tilgroet, at en fortsat dyrkning næppe vil være af betydning for bestandene. Med udlægget af randzoner langs bredderne, vil påvirkningen være yderligere af minimal betydning.

Der er ikke sandsynlige yngle- eller rasteområder for andre ammoniakfølsomme bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af markerne.

Syddjurs Kommune vurderer derfor, at der på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at projektet ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om arternes levevis og kommunens viden om forekomst af arterne. Det vurderes endvidere, at brug af udbringningsarealer ikke vil berøre yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ikke viden eller formodning om forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter i nærheden af bedriften.

Konklusion – udbringningsarealerne

Det er kommunens samlede vurdering at udspredding af husdyrgødning på markarealerne, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

8 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Ifølge husdyrlovens § 19 skal kommunen sikre sig, at "ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik". Den bedste, tilgængelige teknik omtales normalt ved sin engelske forkortelse BAT. BAT beskriver anvendelsen af den bedste mulige teknik som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, under afvejning af, om det ud fra økonomiske udgifter og fordele er muligt at anvende teknikken i landbrugssektoren. Teknikken skal være vurderet fra indførelse til skrotning. Miljø og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktion. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Staldanlæg

Først og fremmest skal det understreges at der ikke er udarbejdet vejledende BAT retningslinjer for dybstrøelsesstalde, og heller ikke for økologiske besætninger, hvor en stor del af dyrene er på græs hovedparten af året. Ligeledes er ansøgningsystemet ikke i stand til at differentiere imellem ammoniakfordampning sommer og vinter. Derfor bliver den beregnede ammoniakfordampning i ansøgningen overestimeret, når dyrene er på græs i sommerhalvåret. Der er en meget begrænset emission fra staldene i vinterhalvåret, men beregningssystemet anvender gennemsnit til beregningerne og vil derfor overestimere emissionen fra en økologisk produktion som denne. BAT-beregningen, ammoniakemission fra anlæg kan ses i bilag 12.

Eksisterende stalde

Alle staldene til malkekøer og ungdyr er indrettet med fast gulv og med dybstrøelse i hele arealet. Dog er der i kostalden lang ædeplads med spalter og bagskyl.

I naturligt ventilerede kvægstalde er der begrænsede muligheder for anvendelse af teknologiske løsninger til reduktion af ammoniakemissionerne fra staldene. Gyllekøling anvendes ikke i kvægstalde og luftrensning er ikke muligt på grund af den naturlige ventilation. I det følgende redegøres der for ansøges valg og fravalg af teknologi.

Gulvtype

De eksisterende stalde er med fast gulv og dybstrøelse. Denne gulvtype er BAT, og gulvtypen er også valgt på grund af de lovmæssige krav til gulvtyper der stilles til økologisk kvægbrug. I kostalden er der bag

foderbordet spalter og bagskyl, denne gulvtype er også BAT. Det er på grund af ædepladsens udformning ikke muligt at etablere skrab af gulvet uden væsentlig risiko for dyrenes førlighed.

Forsuring

Gylleforsuring på ejendommen er ikke aktuelt, da der er tale om et økologisk husdyrbrug, hvor forsuring kun er tilladt ved anvendelse af organisk syre som f.eks. æblesyre. Der skal dog anvendes meget store mængder syre, for at reducere pH. Dette vil betyde udgifter der ligger langt ud over proportionalitetsprincippet.

Sammenfatning

Det vurderes at produktionen lever op til hvad der kan forventes af en produktion der samtidigt skal leve op til lovkravene omkring økologisk produktion.

Sammenholdes ansøgers valg og fravalg af staldteknik vurderes det, at det ansøgte lever op til BAT.

Ny ko - og kalvestald

Begge stalde vil blive etableret med fast gulv og dybstrøelse i hele arealet. I naturligt ventilerede kvægstalde er der begrænsede muligheder for anvendelse af teknologiske løsninger til reduktion af ammoniakemissionerne fra staldene. I det følgende redegøres der for ansøgers valg og fravalg af teknologi.

Gulvtype

Der er valgt et staldsystem med fast gulv og dybstrøelse i hele arealet. Denne gulvtype er BAT og gulvtypen er også valgt på grund af de lovmæssige krav til gulvtyper der stilles økologisk kvægbrug.

Forsuring

Gylleforsuring på ejendommen er ikke aktuelt, da der er tale om et økologisk husdyrbrug, og da der samtidig er tale om hovedsageligt dybstrøelse.

Sammenfatning

Staldene lever op til BAT standard kravene fra Miljøstyrelsen.

Foderopbevaring

Mineraler opbevares i "big bags". På denne måde vil disse fodermidler blive opbevaret således, at risikoen for udvikling af skadedyrsproblemer og problemer med lugt og støv fra foderet elimineres.

Energi og vandforbrug

Udbringning af husdyrgødningen sker med transportere der kan indeholde store mængder, hvilket nedsætter antallet af transportere og dermed også energiforbruget.

Varmen fra mælken genindvindes og anvendes til forbrugsvand i staldanlægget.

Der vil være en stigning af energiforbruget til fodring og større mængder husdyrgødning der skal udbringes på arealerne. Endvidere vil der blive installeret og opført en malkerobot. Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldene.

Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkekar. For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere, når staldene rengøres. Vandforbruget kontrolleres løbende, ca. én gang hver måned

Management

Beredskabsplan

Der bliver udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab af en planteavlskonsulent/driftsleder, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov, samt opfylder lovkravene for maksimal tildeling af næringsstoffer. I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, og kvælstofudnyttelsen.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Bygninger og driftsinventar bliver løbende renoveret. Det forventes ikke, at de eksisterende bygninger skal gennemgå store renoveringer udover almindeligt vedligehold. Der er opmærksomhed på i forbindelse med udskiftning af el-forbrugende udstyr, at investere i mere energibesparende modeller.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov og opfylder lovkravene herfor.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.

Godt landmandskab

- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor mængderne af husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Optimerer brugen af næringsstoffer på ejendomsniveau under hensyntagen til jordens frugtbarhed og det økonomiske afkast.

- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker. Besætningen er tilknyttet OSR.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Gødningsopbevaring

Der er på ejendommen to gyllebeholdere, en på 1500 m³ og 250 m³ og i kanalen under spalterne er opbevaringskapacitet ca. 150 m³. Gyllebeholderen vil i forbindelse med udvidelsen blive overdækket. Har du stillet vilkår til dette? På ejendommen vil der blive produceret ca. 145 m³ gylle pr. måned beregnet ud fra landbrugets normtal hvilket er inkl. vaskevand og vandspild. På ejendommen vil der være en opbevaringskapacitet på ca. 11,5 mdr., hvilket dermed overstiger lovens krav, som er på 9 måneder. Endvidere vil der produceres ca. 2250 tons dybstrøelse årligt. Der vil blive muget ud i ko – og ungdyrstaldene 2-3 gange årligt, og dybstrøelsen nedmuldes enten straks eller lægges i en markstak til senere udbringning. Dybstrøelse fra småkalvene vil blive opbevaret på møddingsplads i 3-4 måneder, hvorefter det vil blive nedmuldet eller lagt i markstak. Markstakken vil overholde de generelle krav om overdækning, afstande og placering.

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gyllen røres kun op i forbindelse med udbringning og alle ventiler er dobbeltventiler.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes det at opbevaring af gylle og dybstrøelse, samt udbringning leve op til BAT

Udbringning af husdyrgødning

Alt flydende husdyrgødning udbringes med slangeudlægning eller nedfældning. Udlægning med slanger er BAT jf. EU's BREF notat. Derudover vælges, så vidt muligt, udbringningstidspunkter hvor fordampningen af ammoniak er mindst. Der tages, så vidt det er muligt, altid hensyn til naboer ved udbringning af husdyrgødning. Det forsøges i øvrigt, at udbringe husdyrgødningen indenfor normal arbejdstid. Det skal dog understreges at udbringning af gylle er vigtig for markdriften, og der vil i særlige år kunne opstå vejrmæssige problemer der betyder at der ekstra ordinært skal udbringes husdyrgødning udenfor almindelig arbejdstid.

Gyllevogne fyldes med sugestuds – hermed fjernes risikoen for overløb af gyllevogn i forbindelse med påfyldning.

Kommunens BAT niveau

Syddjurs kommune har beregnet et BAT niveau for den ansøgte produktion efter henholdsvis godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 samt vejledende BAT standardvilkår for malkekvæg. Det beregnede niveau for produktionen er: 1888,9 kg N/år (Se bilag 12). Ammoniakfordampningen fra stald og lager for den ansøgte produktion er via husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1843,45 kg N/år. Den ansøgte produktion medfører dermed at den samlede emission fra anlægget opfylder niveauet for BAT.

Kommunens samlede BAT- vurdering

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt management vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering, uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er overholdt.

9 Landskabsinteresser

Lokalisering og afstandskrav

Staldanlægget er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Ejendommen ligger i et landbrugsområde omkredset af Rønde med nordøst og to sommerhusområder mod Syd/sydøst. Virksomhedens staldanlæg og gyllebeholdere er placeret i landzone.

Afstandsforhold fra virksomheden til nærmeste naboer:	Afstand
Nærmeste nabo	Ca. 290 m
Byzone	Ca. 294 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 244 m

Landskabelige forhold

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet bygges der en kostald på 340m² i forlængelse af den eksisterende kostald. Samtidigt forlænges af den eksisterende kalvestald med 280m². Eksisterende halmlade, ændres til dybstrøelsesstald til kvier. Endvidere etableres der et sprinkleranlæg til udsprengning af restvand fra ensilagepladsen samt etablering af containerplads med fast bund.

De eksisterende og nye staldes opbygning ses i nedenstående tabel.

Bygning	Grundplan ca.	Bygnings højde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer	Anvendelse
Ny kostald	340 m ²	11 m	20 °	Elementer, eternittag	Køer
Kostald	1300 m ²	11 m	20 °	Kampesten/mursten, eternittag	Køer
Kælve- og goldko stald	380 m ²	9 m	20 °	Kampesten/mursten, eternittag	Køer
Ungdyrstald	575 m ²	11 m	20 °	Mursten, eternittag	Kvier og stude
Kalvestald	150 m ²	9 m	20 °	Kampesten/mursten eternittag	Kalve
Ny kalvestald	280 m ²	9 m	20 °	Elementer, eternittag	Kalve
Foderlade /maskinhus	630 m ²	9 m	20 °	Stålplader, eternittag	Foder og maskiner
Halmlade	780 m ³	9 m	20 °	Stålplader, eternittag	Halm

Stuehus	150 m ³	9 m	20 °	Mursten	Beboelse
---------	--------------------	-----	------	---------	----------

De nye stalde vil blive opført i samme farver som de eksisterende stalde, hvilket vil sige grå eternit, grøn vindnet og røde stålplader.

Ejendommen ligger i et område med særlige landskabelige interesser samt i geologisk interesseområde. Bygningerne etableres dog udenfor områder med beskyttelseslinier, samt udenfor fremtidig byzoner/bymæssig bebyggelse. Udvidelserne på ejendommen, vurderes ikke at påvirke landskabet i området, da der tale om udvidelser inden for den eksisterende bygningsmasse. Der vil derfor ved etableringen af de nye staldenheder ikke være forringet udsyn til det omgivne landskab og derved vil oplevelsen i område være intakt.

Selve området er i Landskabskarakterkortlægningen beskrevet som et område præget af det højliggende, stærkt kuperede terræn med mange bakker og dale. Endvidere er det et område karakteriseret som Randmoræne med landbrug og småbevoksning, samt spredte gårde og landsbyer.

Det er Syddjurs kommunes vurdering at byggeriet kan etableres uden at have en væsentlig negativ påvirkning på de landskabelige forhold.

10 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift pålægges landmanden, derfor er der stillet vilkår om egenkontrol. På baggrund af de stillede vilkår for kontrol og egenkontrol, herunder udarbejdelse af beredskabsplan, vurderes det, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger og dokumentation til at godkendelsesmyndigheden ud fra resultatet af egenkontrollen kan vurdere om de konkrete vilkår, egenkontrollen er knyttet til, er overholdt.

10.1. Ophør af virksomheden

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder varetagelse af landskabelige hensyn.

11 Bemærkninger til afgørelsen

Et udkast til denne afgørelse har været i høring hos sagens parter og høringsberettigede fra den 23.09.2012 til den. 04.11.2013. I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger.

12 Klagevejledning

Godkendelsen er truffet i henhold til Bekendtgørelse af lov nr. 1486 af 04.12.2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og kan i medfør af § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den. 05.12.2013.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrgodkendelsesloven, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. senest den 03.01.2014. En eventuel klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i Husdyrgodkendelsesloven. Miljøklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Syddjurs Kommune, Hovedgaden 77, 8410 Rønne eller pr. mail til natur.miljoe@syddjurs.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Der modtages en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Syddjurs Kommune. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende har haft udkast i høring og er blevet underrettet om afgørelsen:

Sagens parter (se bilag 1)

Miljøministeren, Miljøministeriet, Højbro Plads 4, 1200 Kbh. K. mim@mim.dk

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø nst.nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomite Syddjurs chrbund@djurs.net

Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4b, 2200 Kbh. N, husdyr@ecocouncil.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen for Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk

Danmarks Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønde, syddjurs@dof.dk

Godkendelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk.

13 Lovgrundlag

- Husdyrgodkendelsesloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (lovbek. nr. 1486 af 04.12.2009) med senere ændringer.
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 08.11.2013)
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (bek nr. 915 af 27.06.2013).
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (lovbek. nr. 933 af 24.09.2009) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 01.05.2007) med senere ændringer.
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2009.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan 2009.
- Vandplan
- Lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30.09.2013, om vandløb.

Bilag 1

Sagens parter

Virksomheden:

Karl Lund Nielsen, Tangbakkevej 3, 8410 Rønde

Konsulent:

Miljø og Natur v. Jakob Altenborg, Frellingvej 27, 8560 Kolind.

Vandværker:

Følle Vig Vandværk, Ebbe Agerskov, Højrevej 7, 8410 Rønde.

Rønde Vandværk, Lisbeth Pedersen, Skolevej 40, 8410 Rønde.

Mørke Stationsby vandværk, Jørn Greve Jensen, Mosevej 21, 8544 Mørke

Ejer af aftalearealer:

Skov- og Naturstyrelsen v/Fussingø Statsskovdistrikt, vasevej 7, 8900 Randers

Ejer af forpagtede arealer:

Ejner Bach Sørensen, Tangbakkevej 2, 8410 Rønde

Per Hansen, Århusvej 3, 8410 Rønde

Niels Erik Eskildsen, Strandvejen 11, 8410 Rønde

Ole Sørensen, Kraghøjvej 24, 8560 Kolind

Marie Louise Ebdrup, Svanevej 1, 8410 Rønde

Trælgården APS, Tangbakkevej 3, 8410 Rønde.

Syddjurs Kommune, team ejendomme

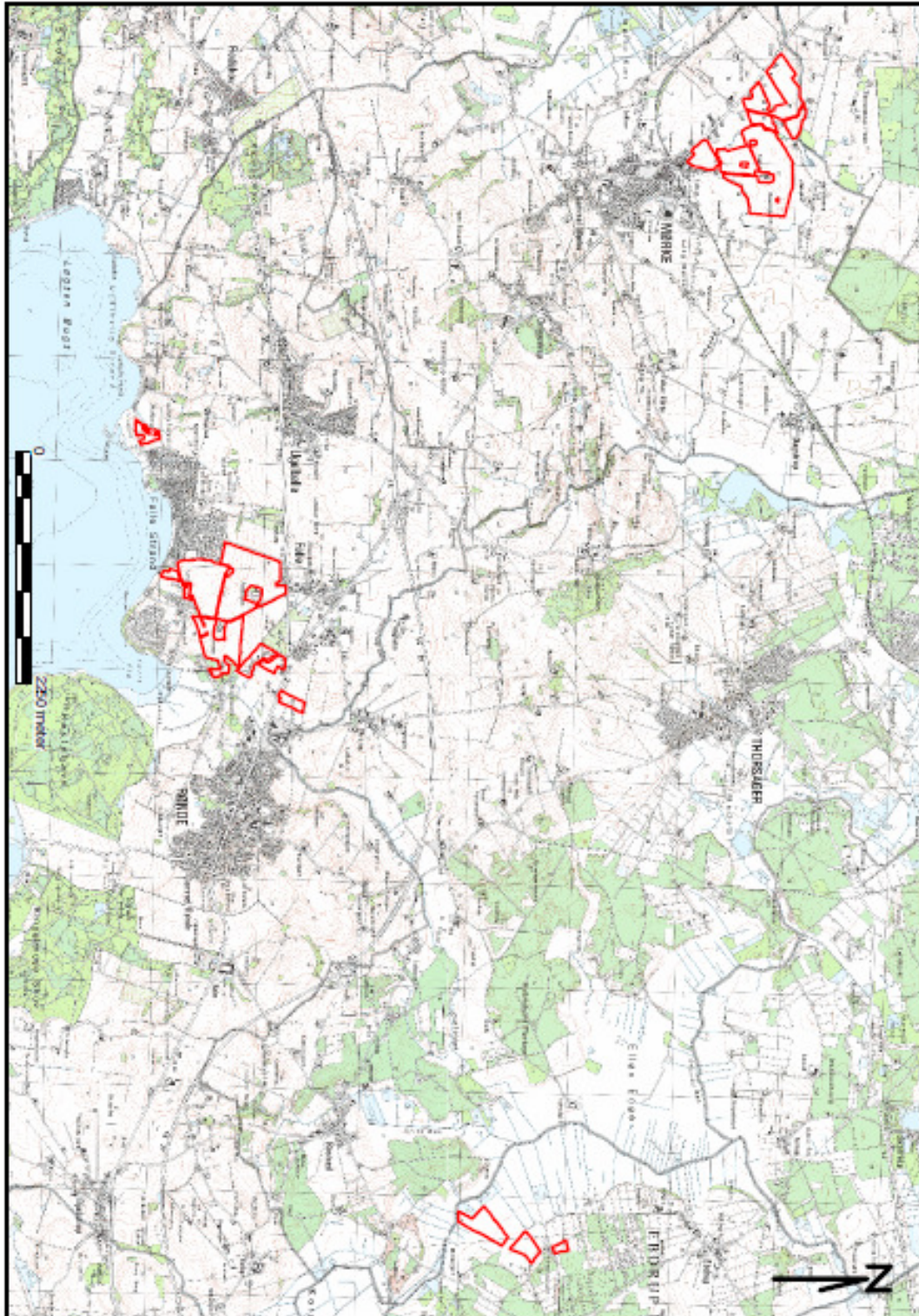

Bilag 2: Situationsoversigt

Situationsplan for nye og eksisterende bygninger, samt opbevaringsanlæg på Tangbakkevej 3, 8410 Rønde.

Bilag 3: Udbringningsarealer

Bilag 4: Øvrige arealer

De røde markeringer er de øvrige arealer på ejendommen, som ikke er udbringingsarealer.

Bilag 5: Afgræsningsareal

De gule markeringer er afgræsningsarealerne for ejendommen.

Bilag 6: Udsprinklingsareal

Areal til udsprinkling beliggende omkring ejendommen.

Bilag 7: Opbevaringskapacitet

Erklæring om tilstrækkelig kapacitet

Navn: Karl Lund Nielsen
 Adresse: Tangbakkevej 3, 8410 Rønde

Besætning på ejendom	Antal	Normproduktion tons*	
		Gylle	Dybstrøelse
Jersey malkekøer	210	1850	1730
Kvier, 6 mdr. - 22 mdr.	158	147	275
Kvier, 22 mdr. -kælvning	18		83
Stude, 6 mdr. - 328 kg	30		30
Små kalve, 0 - 6 mdr.	52		77
Tyrekalve, 0 - 6 mdr.	100		96
I alt		1997	2290

*Normproduktionen er inkl. drikkevandsspild, rengøringsvand samt regnvand fra modningsplads jf. Landbrugets Byggeblad 95.03-03. Fraregnet er regnvand på gyllebeholder samt korrigeret for ude tid

Opgørelse over opbevaringskapacitet for husdyrgødning

	Kapacitet		Tilstrækkelig		Overkapacitet	
	m ³	mdr.	m ³	mdr.	m ³	mdr.
Eksisterende gylletank I	1500					
Gylletank II	250					
Kanaler	135					
Ialt	1915	11,5	1497	9	418	2,5

Undertegnede ejer/forpagter indestår for rigtigheden af ovenstående oplysninger om den nuværende og den projekterede opbevaringskapacitet.

Sted _____

Dato _____

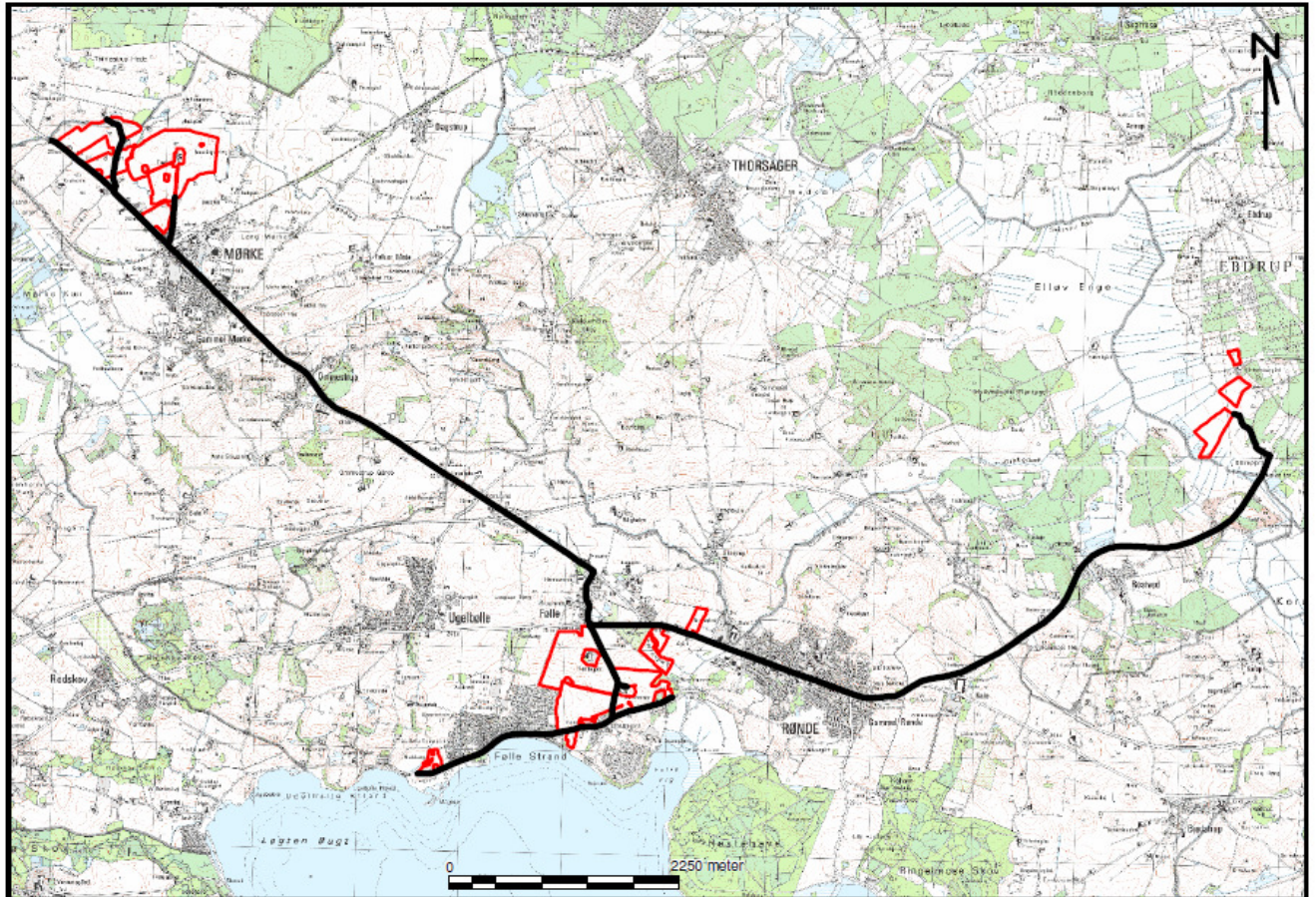
_____
 Ejer/forpagters underskrift

Undertegnede konsulent attesterer herved, at ejendommens anlæg til opbevaring af husdyrgødning opfylder de krav om udbringning, udnyttelse og opbevaring af husdyrgødning i landbrug og andre virksomheder med dyrehold, som er fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

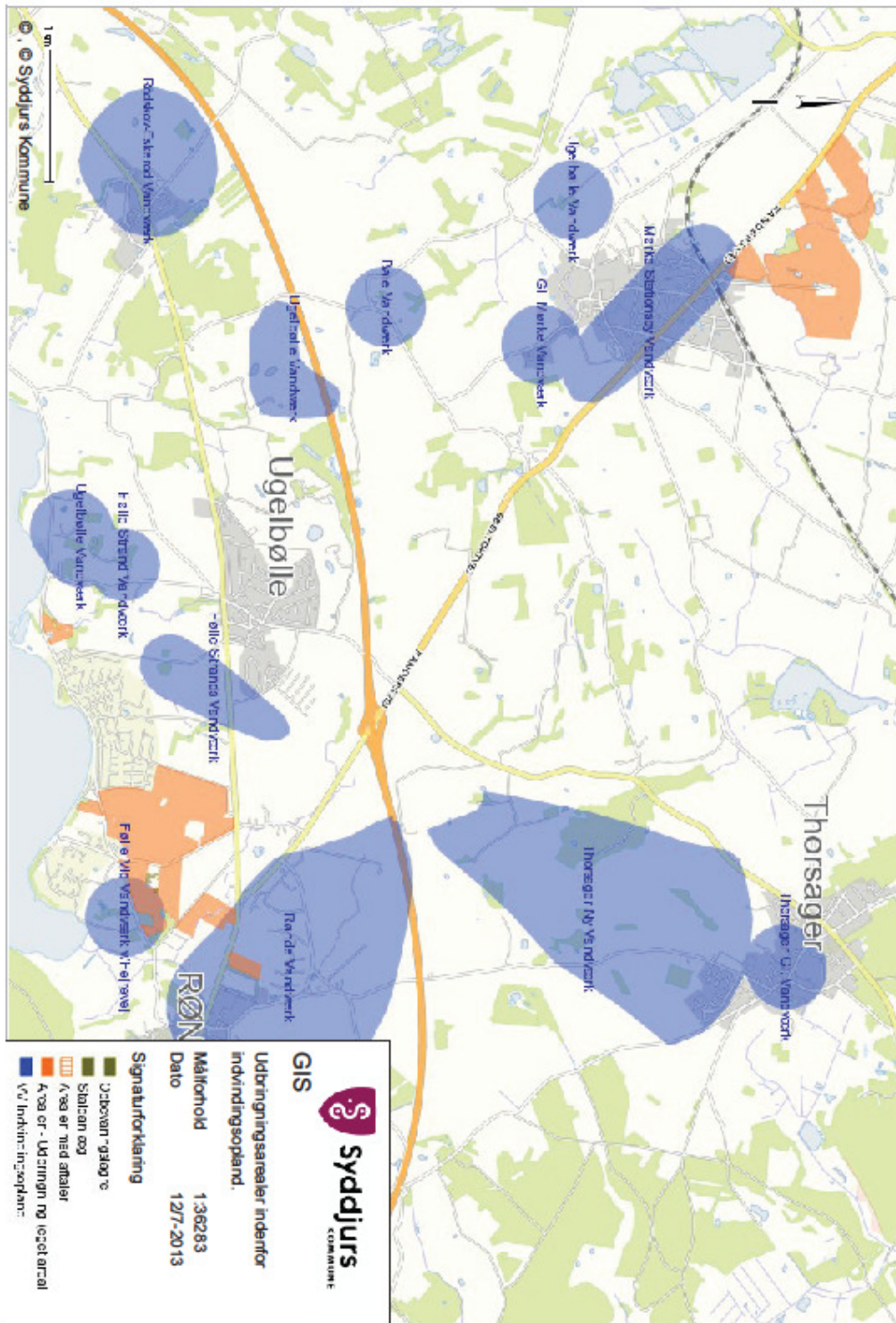
Kolind, den 18. januar 2013

_____
 Konsulentens underskrift

Bilag 8: Primære transportveje

Bilag 9: Udbringningsarealer og NFI

Bilag 10: Udpegningsgrundlag for Habitatområde 230: "Kaløskovene og Kaløvig"

- 1016 Sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9150 Bøgeskove på kalkbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Bilag 11: Udbringningsarealer og Natura 2000 området "kaløskovene og kaløvig"

Bilag 12: BAT-beregning, ammoniakemission fra anlæg.

Tangbakkevej 3, 8410 Rønde.			
Staldafsnit	Bat-niveau	Beregning af BAT	Kg NH3-N (BAT-niveau)
Stald (ST-70944): Jerseyko, Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	8,62 kg NH3-N pr. årsko (Beregnet ud fra vejledende emissionsgrænseværdier og Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) (0,4 * 8,78 + 0,6 * 8,51)	((140* 8,62 kg NH3-N)/12*10) Udegående i 2 mdr.	1005,7
Kvie/stud, jersey (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	2,83 kg NH3-N pr. årsopdræt (Beregnet ud fra vejledende emissionsgrænseværdier og Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) (0,4* 2,30 + 0,6* 3,19)	((140* 2,83 kg NH3-N)/12*6) Udgående i 6 mdr.	198,1
Småkalv, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	2,15 kg NH3-N pr. småkalv (jf: Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)	(26*2,15 kg NH3-N)	55,7
Ungtyr, jersey (6 mdr. - slagting 328 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	2,06 kg NH3-N pr. ungtyr. (jf: Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)	30*2,06 kg NH3-N/12*6) udgående i 6 mdr.	30,9
Tyrekalv, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	0,90 kg NH3-N pr. tyrekalv. (jf: Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)	100*0,9 kg NH3-N	90
1 voksen årshest, 300-500 kg	9,01 kg NH3-N pr hest. (jf: Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)	((2*9,01 kg NH3-N)/12*4) Udegående i 8 mdr.	6,0
Ny Kviestald (ST-70945): Kvie/stud, jersey (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	2,37 kg NH3-N pr. åropdræt (jf supplement til vejledende emissionsgrænseværdier)	((18*2,37 kg NH3-N)/12*6) udegående i 6 mdr.	21,3
Ny Småkalve (ST-70946)			

Småkalv, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	2,15 kg NH ₃ -N pr. småkalv (jf: Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)	26*2,15 kg NH ₃ -N)	55,7
Ny Kostald (ST-164475): Jerseyko, Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	8,51kg NH ₃ -N pr årsko (jf supplement til vejledende emissionsgrænseværdier)	((60*8,51 kg NH ₃ -N)/12*10) udegående 2 mdr.	425,5
Samlet BAT niveau			1888,9

Ammoniakemissionen er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1849,45 kg N/år. Med et beregnet BAT niveau på 1888,9 kg N/år er BAT niveauet dermed overholdt.